

Załącznik nr 1

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015 r.

**dokonanej w dniach 19 - 20 kwietnia 2016 r. na kierunku „filologia polska”
prowadzonym w ramach obszaru nauk humanistycznych na poziomie studiów pierwszego
stopnia o profilu ogólnoakademickim
w Instytucie Humanistycznym w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w
Przemysłu**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

**przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Uliasz- członek PKA
członkowie:**

- 1.dr hab. Joanna Wójcik** - ekspert PKA nr 1
- 2.prof. dr hab. Joanna Pyszny**- ekspert PKA nr 2
- 3. mgr Edyta Lasota-Belżek** - ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia
- 4. Gustaw Mateusz** - ekspert PKA ds. studenckich

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „filologia polska” prowadzonym w Instytucie Humanistycznym PWSW w Przemysłu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2008/2009, przyznając ocenę pozytywną (uchwała Nr 920/2009 z dnia 8 października 2009 roku). Uczelnia dostosowała się do uwag PKA z wizytacji, jaka miała miejsce w 2009 r.

Aktualna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Instytutu i Uczelni, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania ze studentami, pracownikami Instytutu, osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, praktyk, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów i Akademickiego Biura Karier. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć, dokonano analizy losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych oraz bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem

wizytacji sformułowano wstępne uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	Niedostateczne
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy			X		
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów					
--	--	--	--	--	--

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	Znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz

wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. *

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć. *

1. Ocena

W pełni

2. *Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.*

1.1 Koncepcja kształcenia na kierunku filologia polska wpisuje się w Strategię Rozwoju PWSW w Przemyślu na lata 2011–2020, pozostając w zgodzie z zawartą w niej misją i wizją działań uczelni oraz celami strategicznymi, zwłaszcza w zakresie: elastycznego tworzenia nowej oferty dydaktycznej dostosowanej do zmieniającego się rynku pracy, podniesienia jakości kształcenia oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Odpowiada im realizowany na filologii polskiej program kształcenia zakładający uzyskanie przez studenta wiedzy i umiejętności stanowiących o filologicznej tożsamości kierunku oraz kompetencji specjalnościowych: nauczycielskiej i dziennikarskiej, pozwalających na zapewnienie lokalnym instytucjom oświatowym, kulturalnym i medialnym odpowiednio przygotowanej kadry.

W procesie ustalania koncepcji kształcenia na przemyskiej polonistyce brali udział przede wszystkim pracownicy kierunku, a w ostatnich latach także studenci i potencjalni kandydaci, poddani diagnozującej ich oczekiwania ankiecie, oraz przedstawiciele mediów lokalnych (prasa, portal internetowy, telewizja), firmy informatycznej, biblioteki, szkół i podkarpackich fundacji prowadzących działalność społeczno-kulturalną. Opiniowali oni ogólnoakademicki program kształcenia (świadectwem współpracy z firmami zewnętrznymi było wprowadzenie do programu nowych zajęć: Komputerowe przetwarzanie języka naturalnego oraz Język – technologia – innowacje – biznes), a zwłaszcza propozycje zmian związanych z przejściem na profil praktyczny (obowiązujący od roku 2015/2016).

Oryginalność i elastyczność ewoluującej koncepcji kształcenia wiąże się z dostosowaniem oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy w regionie podkarpackim, ze szczególnym nastawieniem na studentów z Ukrainy (połowa studiujących na I roku pochodzi z tego kraju) oraz rozwijanie kontaktów z tamtejszą Polonią. Realizowana koncepcja zgodna jest także z polityką zapewniania jakości zawartą w Statucie PWSW i Uczelnianym Systemie Zapewniania Jakości (Uchwała Nr 52/2012 Senatu PWSW z 29.11.2012 r.) oraz uwzględnia wzorce międzynarodowe i krajowe, m.in. dzięki wymianie doświadczeń w ramach Ogólnopolskiego Kongresu „Nowoczesna Humanistyka w PWSZ” oraz udziale w ogólnopolskim „Programie praktyk zawodowych w PWSZ”.

1.2. Podstawę programu stanowią przedmioty literaturoznawcze i językoznawcze, z zakresu nauki o

komunikacji oraz przedmioty kształcenia ogólnohumanistycznego i specjalnościowe, przygotowujące do zawodów dziennikarza i nauczyciela języka polskiego. Uwzględniają one tendencje zachodzące w naukach humanistycznych, a przede wszystkim dostosowują się do zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej. W wyniku spadku zainteresowania specjalnością nauczycielską oraz nasyceniem rynku absolwentami specjalności dziennikarskiej, podjęto decyzję o ich wygaszeniu, a plany rozwoju kierunku związane z nowym programem dla profilu praktycznego (filologia polska, specjalność „Język - Kultura - Media”), kładącym nacisk na ogólne kompetencje kulturowe i medialne przyszłych absolwentów.

1.3. Jednostka przyporządkowała kierunek filologia polska do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych oraz wskazała dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia: językoznawstwo, literaturoznawstwo i kulturoznawstwo. Opisy kierunkowych efektów kształcenia kładą zwłaszcza nacisk na dwie pierwsze z wymienionych dyscyplin, podkreślając tym samym polonistyczny charakter studiów. Wyodrębnione zostały również efekty realizowane w ramach specjalności, przy czym umieszczono je w obszarze nauk humanistycznych w odniesieniu do profilu praktycznego, nie zaś ogólnoakademickiego.

1.4. Efekty kształcenia dla filologii polskiej, określone w *Uchwale Senatu Nr 23/2012 z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych w PWSW w Przemyślu od roku akademickiego 2012/2013* zostały powiązane z założoną koncepcją kształcenia polonistyczno-specjalnościowego i realizują wszystkie efekty z obszaru nauk humanistycznych na I poziomie kształcenia oraz są z nimi spójne dzięki ich uszczegółowieniu w odniesieniu do wskazanych dyscyplin. Także efekty sformułowane dla specjalności nauczycielskiej są zgodne z obowiązującymi standardami kształcenia. Realizację kierunkowych efektów kształcenia na poziomie poszczególnych przedmiotów potwierdzają przedstawione macierze (kierunkowe i specjalnościowe). Studenci mają częściowy dostęp do opisu (w wersji papierowej) zakładanych efektów kształcenia w sekretariacie instytutu. Są też każdorazowo, na początku semestru informowani o nich przez nauczycieli akademickich. Zdaniem studentów efekty zostały sformułowane w sposób jasny i zrozumiały oraz pozwalają na stosowanie odpowiednich metod weryfikujących stopień ich osiągnięcia. Zespół oceniający podziela ten pogląd.

Efekty kształcenia umożliwiają studentom uzyskanie pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej (np. efekty W03 i W09 wskazujące na znajomość metodologii i najnowszych osiągnięć w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa czy U02 mówiący o osiągnięciu podstawowych umiejętności badawczych), na rynku pracy (efekty specjalnościowe) oraz w dalszej edukacji na II stopniu. Ich opisy w sylabusach z reguły uszczegóławiają efekty założone dla kierunku, niekiedy jednak wątpliwości budzi przyporządkowanie efektów przedmiotowych kierunkowym (np. w sylabusie Literatury romantyzmu efekt W_03 „zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji romantycznych tekstów literackich w oparciu o różnorodne metody badawcze” został powiązany z efektem FP11A_W06 „ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu językoznawstwa”, a efekt U_03 „posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych w języku polskim [...]” odniesiono mylnie do FP11A_U10 zamiast do FP11A_U11; podobne wątpliwości dotyczą odniesień w przedmiotach Kultura języka i Nauka o współczesnym języku polskim).

1.5. 1. Studenci przemyskiej polonistyki, którzy wcześniej wybrali specjalność nauczycielską na I stopniu kształcenia, realizują ją zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 roku zarówno w zakresie przyjętych efektów kształcenia, treści kształcenia, jak i czasu trwania studiów oraz wymiaru praktyk. Program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela: obejmuje moduł merytoryczny, psychologiczno-pedagogiczny oraz dydaktyczny, a łączna liczba godzin przeznaczonych na dwa ostatnie moduły oraz przyporządkowana im liczba punktów ECTS są zgodne z przepisami.

1.5.2. Dobór treści programowych jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia i uwzględnia aktualny stan wiedzy związanej z ocenianym kierunkiem, zapewniając osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia, także tych związanych z przygotowaniem do prowadzenia badań. Realizując przedmioty kierunkowe student nabywa podstawową wiedzę i umiejętności z zakresu literaturoznawstwa (zwłaszcza treści teoretyczno- i historycznoliterackie) oraz językoznawstwa, a także zyskuje ogólne przygotowanie humanistyczne, oparte na znajomości zagadnień z zakresu kulturoznawstwa, filozofii i historii; przedmioty specjalnościowe zapoznają go natomiast z treściami niezbędnymi do wykonywania zawodu nauczyciela oraz wiedzą i umiejętnościami umożliwiającymi wykonywanie

zawodu dziennikarza (np. zajęcia warsztatowe dotyczące dziennikarstwa prasowego, radiowego i telewizyjnego). Treści programowe przyporządkowano wszystkim przedmiotom i opisano w sylabusach w postaci szczegółowego rozkładu tematyki zajęć, którą uzupełniono o aktualną bibliografię dostosowaną do specyfiki przedmiotu. Treści te zostały właściwie powiązane z efektami przedmiotowymi i potwierdzają aktualny stan badań w danym obszarze, np. na Analizie dzieła literackiego dzięki wprowadzeniu teorii poststrukturalistycznych i kontekstów komparatystycznych student będzie potrafił „wykorzystać właściwe ujęcia teoretyczne i metodologiczne w analizie i interpretacji dzieła literackiego”. Również treści kształcenia przewidziane przez przedmiot specjalnościowy Dziennikarstwo internetowe pozwolą studentowi osiągnąć wiedzę i umiejętności powiązane z tą nową gałęzią dziennikarstwa, co potwierdza także aktualny dobór literatury przedmiotu. Także treści programowe sformułowane dla specjalności nauczycielskiej są zgodne z ramowymi, opisanymi w standardach kształcenia dla zawodu nauczyciela.

Do prowadzenia badań przygotowują na ocenianym kierunku treści realizowane w ramach proseminarium oraz seminarium dyplomowego. Także tematyka prac dyplomowych została dostosowana do treści kształcenia uwzględnionych w programie oraz ogólnoakademickiego profilu studiów. Możliwość przełożenia na proces dydaktyczny prowadzonych przez nauczycieli badań dają przede wszystkim przedmioty fakultatywne, realizowane w ramach tzw. opcji oraz seminaria dyplomowe. Pisemna forma prac dyplomowych, ich tematyka i metodyka prowadzenia zgodna jest z koncepcją kształcenia filologicznego i profilem ogólnoakademickim. Tak sformułowany program, obejmujący przedmioty kierunkowe, ogólne i specjalnościowe, pozwala uzyskać studentowi kompletną wiedzę polonistyczną, a dzięki modułom specjalnościowym kształtuje umiejętności praktyczne, przygotowując do pracy zawodowej.

1.5.3. Realizację efektów kształcenia umożliwiają wykłady, konwersatoria, ćwiczenia (w tym specjalnościowe i fakultatywne) oraz seminaria dyplomowe, które mają na celu zapoznanie studentów z podstawami warsztatu badawczego – przewidziane w ich ramach sposoby sprawowania opieki nad przygotowaniem prac dyplomowych należy ocenić pozytywnie. Sylabusy przewidują samodzielne uczenie się studentów przede wszystkim jako czytanie literatury podmiotowej i przedmiotowej, przygotowanie do zajęć, kolokwium bądź egzaminu, uwzględniają także pisemne prace projektowe (interpretacyjne, redakcyjne, referaty). Podstawowe zastrzeżenie dotyczy braku informacji dotyczącej stosowanych metod w przeważającej większości sylabusów, trudno zatem ocenić ich trafność w stosunku do zakładanych efektów kształcenia. Odpowiednia rubryka zakłada ich opis „tylko wówczas, gdy objaśnienia wymaga nietypowy sposób ich użycia” i najczęściej pozostaje niewypełniona (pozytywne wyjątki to np. Kultura popularna i Kultura i filozofia). Przeważają zatem metody tradycyjne (wykład, dyskusja, analiza tekstów), z wykorzystaniem multimedialnych technik kształcenia, adekwatne do założonych efektów kształcenia i umożliwiające osiągnięcie tych efektów. co potwierdzili sami zainteresowani na spotkaniu z zespołem oceniającym. W jednostce dostosowuje się metody kształcenia do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami m.in. przez zajęcia w formie e-learningu (jeżeli istnieje taka potrzeba). Sami nauczyciele natomiast wskazali na konieczność stosowania metod indywidualizujących kształcenie zwłaszcza studentów z Ukrainy, wymagających często dodatkowego wysiłku dydaktycznego. Warto zatem zwrócić szczególną uwagę na metodykę pracy, jej aktywizujące formy uwzględniające najnowsze osiągnięcia w dydaktyce szkoły wyższej, a także zapisać stosowane metody w sylabusach, wiążąc je z zakładanymi dla przedmiotu efektami i celami kształcenia.

1.5.4. Czas przewidziany na kształcenie umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do założonych dla kierunku efektów. Studia I stopnia trwają 6 semestrów i wymagają uzyskania 180 punktów ECTS. Plan studiów obowiązujący dla rocznika 2013/14 przewiduje 2355 h dla specjalności dziennikarskiej i 2400 h dla nauczycielskiej; dla rocznika zaś 2014/2015 odpowiednio: 2235 i 2240 h. Nakład pracy studentów dokumentuje bilans punktów ECTS zamieszczony w sylabusach przedmiotów, sporządzony poprawnie, choć na różnym poziomie szczegółowości.

1.5.5. Przyjęty na kierunku system ECTS funkcjonuje zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach prawa – przypisane każdemu przedmiotowi punkty (w tym praktykom i pracy dyplomowej) odzwierciedlają nakład pracy studenta, na który składają się godziny kontaktowe oraz formy pracy samodzielnej, zaś ich szczegółowy bilans przedstawiają sylabusy. Liczba ECTS przypisywana poszczególnym zajęciom nie budzi zastrzeżeń, studenci zaś potwierdzili znajomość reguł punktacji. Zostały również spełnione wymagania określone w § 4 ust. 1 pkt 2, 3, 6-10, 12, ust. 2-4, rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów (szczegółowo przedstawiają je tabele

3a i 3b Raportu samooceny z uwzględnieniem różnic między specjalnościami). Liczba ECTS przypisana modułom realizowanym na specjalności nauczycielskiej odpowiada wymaganiom opisanym w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Zajęciom powiązanim z prowadzonymi w jednostce badaniami naukowymi przyporządkowano 69 punktów ECTS, co stanowi 38% ogółu punktów ECTS. Obowiązujący na II i III roku program kształcenia został jednak przygotowany jeszcze przed ostatnią nowelizacją Ustawy PSW, zaś I rok, rozpoczynający studia w 2015 roku realizuje już program kształcenia na profilu praktycznym. Zakres prowadzonych badań naukowych jest zgodny ze wskazanymi zajęciami.

1.5.6. Program studiów na przemyskiej polonistyce zapewnia studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia dzięki modyfikowanej co roku ofercie zajęć fakultatywnych, realizowanych w ramach opcji – literaturoznawczych, językoznawczych, teoretycznoliterackich oraz z zakresu komunikacji językowej. Do puli zajęć wybieralnych wchodzi również bloki przedmiotów specjalnościowych i seminaria dyplomowe wraz z pracą dyplomową (4 i 12 ECTS) oraz lektoraty języków obcych (dwa języki obce, razem 15 ECTS). Dla rocznika 2013-2014 liczba punktów przypisanych za wszystkie zajęcia do wyboru wynosi 68 ECTS na specjalności dziennikarskiej i 61 dla nauczycielskiej, zaś dla rocznika 2014-2015 – 69 ECTS, co daje ponad 30% ogólnej sumy ECTS. Lista przedmiotów do wyboru w ramach opcji została przedstawiona zespołowi oceniającemu. Studenci mogą również wybierać opcje z aktualnej oferty Instytutu Humanistycznego. Przedstawiciele studentów wyrazili pozytywne opinie o systemie zapisów na przedmioty do wyboru, specjalności i seminaria, uznając, że obowiązujący system jest sprawiedliwy i przejrzysty.

1.5.7. Liczba studentów na II i III roku filologii polskiej umożliwia funkcjonowanie niewielkich grup ćwiczeniowych (12 i 10 osób). Przewidziane w programie studiów formy dydaktyczne (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, seminaria i praktyki) uwzględniają specyfikę poszczególnych przedmiotów i zapewniają studentom osiągnięcie założonych efektów kształcenia, także w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, co potwierdzili również studenci na spotkaniu z zespołem oceniającym. Proporcje między zajęciami aktywizującymi studentów a wykładami (ok. 20% wszystkich zajęć) są korzystne, a kolejność modułów w planie studiów jest merytorycznie uzasadniona, także w wypadku specjalności nauczycielskiej; w rozkładzie godzinowym zajęć przestrzega się zasady równomiernego obciążania semestrów. Studenci pozytywnie ocenili organizację zapisów na specjalności oraz zajęcia fakultatywne i seminaria. Studenci doceniają możliwości indywidualizacji programu i harmonogramu studiów; korzystają z tych rozwiązań zwykle osoby z dobrymi wynikami w nauce (średnia powyżej 4.0), ale również osoby, które chcą jedynie przeorganizować zajęcia ze względu, np. na studiowanie drugiego kierunku, pracę, sytuację rodzinną, losową lub dostosowanie do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Należy podkreślić fakt, że władze Instytutu w ostatnich latach wypracowały optymalne dla obu stron rozwiązanie dotyczące zapisów na seminaria dyplomowe, utrudnione ze względu na małą liczebność roczników.

Program kształcenia nie przewiduje przedmiotów prowadzonych wyłącznie metodami i technikami kształcenia na odległość. Pracownicy i studenci korzystają jednak z platformy edukacyjnej MOODLE, na której zamieszczane są materiały edukacyjne.

1.5.8. Studia na ocenianym kierunku przewidują praktyki związane z obiema specjalnościami: nauczycielską (150 h) i dziennikarską (120 h). Program praktyk pedagogicznych, ich wymiar i termin są zgodne ze standardami kształcenia nauczycieli. Dla wszystkich praktyk zostały określone efekty kształcenia oraz metody ich weryfikacji, zaś zasady organizacji, warunki zaliczenia i sposoby dokumentowania określono w odpowiednich instytutowych regulaminach sporządzonych osobno dla każdej specjalności. Nad realizacją praktyk czuwają wyznaczony przez Instytut nauczyciel akademicki oraz opiekun praktyki ze strony instytucji przyjmującej. Jednostka współpracuje z odpowiednimi instytucjami, zapewniającymi realizację efektów kształcenia (w wypadku specjalności dziennikarskiej są to redakcje prasowe, radiowe lub telewizyjne) – zespół oceniający zapoznał się z ich listą, a także przykładową dokumentacją przebiegu praktyk, potwierdzającą właściwą weryfikację założonych efektów kształcenia (zaliczenia na ocenę dokonuje uczelniany opiekun praktyki na podstawie wypełnionego dziennika praktyk). Podobne zdanie wyrazili również studenci na spotkaniu z zespołem oceniającym. Studenci dobrze oceniają organizację praktyk. Samodzielnie dokonują miejsca wyboru praktyk, z uwzględnieniem kryterium właściwej specjalizacji.

1.5.9. Program studiów filologii polskiej przewiduje naukę dwóch języków obcych w formie lektoratów (w wymiarze 120 i 60 h), zaś sami studenci dobrze oceniają poziom zajęć prowadzonych w

językach obcych. Instytut nie prowadzi wykładów w języku obcym w ramach międzynarodowego programu „Visiting Professors”. Studenci mają możliwość korzystania z oferty przedmiotów do wyboru, prowadzonych przez Instytut Humanistyczny także na innych kierunkach. Zainteresowanie studentów wymianą międzynarodową w ramach stypendiów i programów wymiany zagranicznej jak dotąd było niewielkie – w 2016 roku po raz pierwszy dwie osoby wyjechały za granicę w ramach programu Erasmus. Warto podkreślić, iż kierunek jest otwarty na studentów zagranicznych, zwłaszcza z Ukrainy, którzy stanowią obecnie ok. 50% całkowitej liczby studentów na filologii polskiej. Muszą oni reprezentować co najmniej podstawowy poziom znajomości języka polskiego, dlatego dostosowanie oferty zajęć do ich realnych kompetencji językowych wymaga indywidualnego podejścia do studenta.

1.6.1. Obowiązujące obecnie zasady rekrutacji na kierunek filologia polska zostały zatwierdzone *Uchwałą Nr 16/2014 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu z dnia 22 maja 2014 r., w sprawie uchwalenia zasad i trybu rekrutacji na studia w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu w roku akademickim 2015/2016*. Zgodnie z tą Uchwałą o przyjęciu na studia I stopnia decydować będzie konkurs świadectw, w którym brana jest pod uwagę średnia arytmetyczna punktów uzyskanych ze wszystkich przedmiotów na egzaminie maturalnym. Ponieważ dużą część studentów PWSZ, w tym filologii polskiej, stanowią mieszkańcy Ukrainy, w paragrafie 4. określono szczegółowo zasady i tryb postępowania rekrutacyjnego w wypadku osób niebędących obywatelami polskimi oraz posiadaczy Karty Polaka. Przyjęte zasady postępowania kwalifikacyjnego, opublikowane na stronie internetowej PWSW w Przemyślu, zapewniają przejrzystość wymagań i kryteriów uwzględnianych w procesie kwalifikacyjnym oraz równe szanse kandydatów w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku, nie zawierają ustaleń o charakterze dyskryminacyjnym, a ustalone limity przyjęć (100 osób, kierunek uruchamiany w wypadku zgłoszenia się 30 osób) odpowiada potencjałowi dydaktycznemu Instytutu Humanistycznego. Z punktu widzenia studentów wymagania rekrutacyjne są odpowiednie w kontekście doboru kandydatów.

1.6.2. W jednostce obowiązuje procedura potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną, określona w *Regulaminie Potwierdzania Efektów Uczenia Się*, zgodnie z *Uchwałą Senatu PWSW nr 19 z dnia 5 marca 2015. Zarządzeniem Rektora PWSW nr 9 z dnia 19 marca 2015* wprowadzono również wzór protokołu w procedurze weryfikacji potwierdzania efektów uczenia się oraz wzór decyzji potwierdzającej te efekty; zgodnie zaś z *Zarządzeniem Rektora PWSW nr 10 z dnia 19 marca 2015* powołano Punkt Konsultacyjny do obsługi studentów PWSW ubiegających się o potwierdzenie efektów uczenia się. 30 IX 2015 przyjęty został wykaz przedmiotów, które mogą być uznane na podstawie oceny efektów uczenia się zdobytych w systemie pozaformalnym. Ze względu na brak zgłoszeń nie wdrożono jeszcze opisanych wyżej procedur.

1.7.1. Według studentów obowiązujące metody weryfikacji efektów kształcenia są dostosowane do specyfiki przedmiotu oraz prowadzonych form dydaktycznych. Zespół oceniający przychylił się do tej opinii. Generalnie opisane w sylabusach metody sprawdzania i oceniania uznać należy za różnorodne i adekwatne do zakładanych efektów, umożliwiające skuteczne sprawdzenia i ocenianie efektów kształcenia osiągniętych przez studentów także w wypadku pracy własnej studenta, zajęć z języków obcych oraz praktyk (szczegółowe wymogi odnośnie ich oceny zawarte zostały w regulaminach odbywania praktyk). Jedynie w pojedynczych sylabusach zapisy świadczą o nie w pełni wykorzystanych możliwościach oferowanych metod (na Kulturze języka, Nauce o współczesnym języku polskim, Literaturze najnowszej czy Poetyce przewidziano tylko kolokwium jako metodę sprawdzenia osiągnięcia efektów przedmiotowych; w wypadku przedmiotu specjalnościowego Dziennikarstwo radiowe, określonego jako zajęcia warsztatowe, jedyną metodą weryfikacji jest ocena aktywności studenta, zaś Dziennikarstwo internetowe nie przewiduje oceny osiągnięcia efektu przedmiotowego z zakresu umiejętności). Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA stwierdzili, że sposoby weryfikacji (metody sprawdzania i oceniania) są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia na każdym etapie studiów i umożliwiają skuteczną ocenę stopnia ich osiągnięcia.

Trafność i różnorodność narzędzi wykorzystywanych do sprawdzania i oceny osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia (poza wskazanymi uchybieniami) potwierdziła analiza wybranych losowo prac przejściowych (zob. zał. 3), obejmujących różnorodne formy prac pisemnych zarówno z przedmiotów kierunkowych, jak specjalnościowych i fakultatywnych. Ich ogólna ocena jest pozytywna: sprawdzają one efekty kształcenia z zakresu wiedzy i umiejętności, są ściśle powiązane z charakterem przedmiotu, poprawnie zweryfikowane i najczęściej opatrzone oceną. Niekiedy jednak występują drobne usterki formalne, związane np. z brakiem uzasadnienia oceny czy informacji

zwrotnej przekazywanej przez prowadzącego.

Ostateczną formę sprawdzenia realizacji efektów kształcenia na ocenianym kierunku jest egzamin dyplomowy. Obowiązujące w Instytucie procedury dyplomowania reguluje *Uchwała Senatu PWSW 70/2015 z 17.12.2015 w sprawie sposobu weryfikacji pisemnych prac dyplomowych na kierunkach kształcenia w PWSW w Przemyślu z wykorzystaniem informatycznych systemów antyplagiatowych* oraz instytutowa *Procedura dyplomowania na kierunku filologia polska*, określająca standardy przygotowania pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy ma charakter ustny i składany jest w obecności trzyosobowej komisji na podstawie pracy dyplomowej, ocenianej przez promotora i recenzenta. Wątpliwości budzi jedynie zapis, według którego „jedna z tych osób powinna mieć przynajmniej stopień doktora”. Analiza wybranych prac dyplomowych potwierdziła właściwy sposób weryfikacji efektów kształcenia: prace reprezentowały różną wartość merytoryczną, w każdym wypadku spełniały jednak wymogi pracy licencjackiej, oceny były zazwyczaj adekwatne, a recenzje rzeczowe. W kilku pracach zaznaczała się jednak niestaranna korekta, a promotor, jak i recenzent mieli jedynie stopień doktora.

1.7.2. Obowiązujące na kierunku zasady weryfikacji wiedzy i umiejętności studentów zapewniają przejrzystość i obiektywizm ocen oraz porównywalność wyników sprawdzania i oceniania. System ten został uregulowany w ramach ogólnouczelnianego „Regulaminu Studiów Wyższych PWSW”. Wszystkie przedmioty na przemyskiej polonistyce podlegają zaliczeniu na ocenę zgodnie z uczelnianą skalą ocen. Przedmiotowe efekty kształcenia weryfikowane są w trakcie zajęć poprzez oceny formujące (testy, prace semestralne, projekty, sprawdziany wejściowe, sprawozdania, zadania grupowe, prace analityczne) oraz podsumowujące (kolokwia zaliczeniowe i egzaminy). Sylabusy formułują metody weryfikacji efektów kształcenia w odniesieniu do poszczególnych efektów oraz zawierają opisowo wyrażone kryteria oceny. Taki system oceny uznać należy za przejrzysty, umożliwiający właściwe sprawdzenie stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów, także w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w działalności badawczej.

Obiektywizacji wymagań i kryteriów oceny prac dyplomowych służy sformułowana dla kierunku procedura dotycząca procesu dyplomowania oraz regulaminy praktyk, zawierające sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Tak udokumentowany system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia uznać można za rzetelny i umożliwiający porównywalność wyników. Prace etapowe podlegają archiwizacji. Od roku akademickiego 2015/2016 obowiązuje sprawdzenie prac dyplomowych przez system antyplagiatowy.

Także w opinii studentów stosowane na kierunku kryteria zapewniają przejrzystość systemu oceniania, zaś sposoby i terminy dostarczania studentom informacji zwrotnej są dla nich satysfakcjonujące. Forma zaliczenia przedmiotu oraz kryteria oceny końcowej ustalone są przez nauczyciela, znajdują się w karcie przedmiotu oraz podawane są studentom na pierwszych zajęciach. Studenci potwierdzili tę praktykę oraz podkreślili dobrą komunikację z prowadzącymi zajęcia, dotyczącą ustalania i przestrzegania reguł zaliczenia. Jednocześnie jednak zwrócili uwagę na nie zawsze pełną dostępność sylabusów, prezentowanych jedynie na pierwszych zajęciach, ale nie przekazywanych im w formie papierowej czy elektronicznej. Studenci mają do nich wgląd jedynie w sekretariacie.

3. Uzasadnienie oceny

Jednostka sformułowała spójną i elastyczną koncepcję kształcenia dla kierunku filologia polska, zgodną z misją i strategią PWSW. Rozwój kierunku dostosowany jest do warunków otoczenia społecznego oraz zmian zachodzących w humanistyce, a program kształcenia został prawidłowo przyporządkowany do dziedziny i obszaru nauk humanistycznych. Efekty kształcenia są spójne ze wskazanymi efektami obszarowymi, zaś matryce potwierdzają ich realizację w procesie dydaktycznym; wątpliwości dotyczą jedynie pojedynczych odniesień efektów przedmiotowych do kierunkowych w sylabusach.

Program studiów oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia w pełni umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów oraz uzyskanie kwalifikacji dostosowanych do poziomu kształcenia, także w ramach specjalności nauczycielskiej. Należy jednak uwzględnić w dokumentacji procesu dydaktycznego stosowane metody dydaktyczne oraz skuteczniej zachęcać studentów do wymiany międzynarodowej. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór studentów i nie zawierają przepisów dyskryminujących kandydatów; na przemyskiej polonistyce istnieje możliwość potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Regulamin studiów (par. 33) przewiduje możliwość indywidualizacji programu kształcenia dla studentów wybitnie uzdolnionych

oraz indywidualnego systemu studiowania (par. 34), przysługującego m.in. osobom z niepełnosprawnością i znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej (z tej możliwości obecnie korzysta kilku studentów kierunku).

Na kierunku funkcjonuje system monitorowania postępów w uczeniu się, zapewniający rzetelność i obiektywizm oceniania oraz weryfikację stopnia osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Należy jednak większą wagę należyć do sprawdzania prac etapowych oraz dopilnować, by w procesie dyplomowania recenzent lub promotor był samodzielnym pracownikiem naukowym. Studenci powinni mieć stały dostęp do informacji zawartych w sylabusach przedmiotowych.

4. Zalecenia

- zachowanie większej spójności między efektami kierunkowymi a specjalnościowymi;
- dokonanie przeglądu sylabusów pod kątem kompletności dokumentacji procesu dydaktycznego: uspoźnienie efektów przedmiotowych z kierunkowymi, uzupełnienie zapisów dotyczących metod dydaktycznych oraz wprowadzenie takich sposobów weryfikacji, aby była ona możliwa w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w odniesieniu do poszczególnych efektów przedmiotowych;
- dbałość o upowszechnienie informacji dotyczących procesu dydaktycznego, zawartych w sylabusach;
- doskonalenie weryfikacji prac etapowych i dyplomowych;
- powierzanie prowadzenia lub recenzowania prac dyplomowych pracownikom ze stopniem doktora habilitowanego lub tytułem naukowym;
- zachęcanie studentów do wymiany krajowej i międzynarodowej.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszaro- m kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena

W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

2.1. Uczelnia do minimum kadrowego ocenianego kierunku zaproponowała 9 pracowników naukowych, w tym jedną osobę z tytułem profesora, trzy ze stopniem doktora habilitowanego, cztery ze stopniem doktora. Zespół Oceniający, biorąc pod uwagę dorobek naukowy, obciążenia dydaktyczne, formę zatrudnienia, złożone oświadczenia, do minimum kadrowego zaliczył wszystkie

proponowane osoby. Struktura kwalifikacji członków minimum kadrowego jest właściwa, są w nim bowiem reprezentanci podstawowych dla kierunku dyscyplin, czyli literaturoznawstwa i językoznawstwa, publikacje jednego z członków minimum kadrowego poświadczają jego kulturoznawcze kwalifikacje. Wszyscy członkowie minimum kadrowego legitymują się bogatym na ogół dorobkiem lokującym się w obszarze i dziedzinach nauk humanistycznych, w zakresie dyscyplin literaturoznawstwo i językoznawstwo, jeden z nich ma w swoim dorobku naukowym publikacje wiążące się z dyscypliną kulturoznawstwo, dzięki czemu można stwierdzić, że dorobek naukowy nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe filologii polskiej zgodny jest z obszarem i dziedziną nauk humanistycznych, z dyscyplinami językoznawstwo, literaturoznawstwo i kulturoznawstwo, do których odnoszą się efekty kształcenia, w pełni umożliwia też osiągnięcie tych efektów. W składzie minimum kadrowego zwraca jednak uwagę zachwianie proporcji pomiędzy reprezentantami dyscypliny literaturoznawstwo (7 osób) i językoznawstwo (2 osoby). Obciążenia dydaktyczne członków minimum kadrowego zgodne są z przepisami (§13.1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia). Stosunek liczby nauczycieli akademickich tworzących minimum kadrowe do liczby studentów ocenianego kierunku wynosi 4:25, spełnione są zatem z nadadkiem wymagania określone w art. 17.1 ww. Rozporządzenia MNiSW (1:120 dla studiów mieszczących się w obszarze nauk humanistycznych).

2.2. Kadra prowadząca zajęcia na ocenianym kierunku, zwłaszcza tworząca minimum kadrowe, to w przeważającej części doświadczeni nauczyciele akademicy o długim stażu dydaktycznym i bogatym, cenionym w kraju dorobku, dla wielu z nich podstawowym miejscem pracy są pobliskie dwa duże uniwersytety (UJ i Uniwersytet Rzeszowski). Część zajęć objętych programem specjalności nauczycielskiej i dziennikarskiej prowadzą reprezentanci nauk społecznych, m.in. medioznawcy, a także praktycy spoza Uczelni (pedagodzy, psychologowie, pracownicy rzeszowskich mediów, informatycy). Można zatem stwierdzić, że kwalifikacje i kompetencje dydaktyczne kadry polonistycznej zgodne są z treściami i efektami kształcenia na ocenianym kierunku. Choć na filologii polskiej nie prowadzi się kształcenia na odległość, kadra kierunku jest do takiego sposobu kształcenia przygotowana (PWSW zorganizowała dla swoich pracowników kilka kursów e-learningu); w uczelni funkcjonuje platforma Moodle, za pośrednictwem której kadra polonistyki wykorzystuje w dydaktyce elementy e-learningu, głównie zamieszczając na platformie materiały dydaktyczne. Obsada zajęć zgodna jest na ogół z potwierdzonymi dyplomami i dorobkiem kompetencjami merytorycznymi prowadzących, choć w kilku wypadkach budzi wątpliwości. Na przykład zajęcia warsztatowe „Pozyskiwanie środków na finansowanie przedsięwzięć społeczno – kulturalnych” prowadzi filolog o specjalności translatorskiej; przedmiot „Kulturoznawstwo” – etnolog i ukrainista; przedmiot „Kultura i filozofia” – literaturoznawca-ukrainista. Równomierność obciążeń dydaktycznych kadry prowadzącej zajęcia na filologii polskiej nie budzi zastrzeżeń.

2.3. Jednym z podstawowych celów polityki kadrowej jednostki jest zwiększenie liczby pracowników naukowo-dydaktycznych, dla których PWSW jest podstawowym miejscem pracy. Służy temu między innymi sposób finansowania działalności naukowo-dydaktycznej pracowników Instytutu Humanistycznego – nauczyciele akademicy zatrudnieni na pierwszym etacie mają pierwszeństwo w uzyskiwaniu dofinansowania na publikacje, wyjazdy konferencyjne i badania naukowe, ich wynagrodzenie osiąga wyższy poziom tzw. widełek. W wypełnianym przez kadrę co dwa lata arkusza samooceny działalność organizacyjna na rzecz Instytutu jest wyżej punktowana niż osiągnięcia naukowe, co jest powiązane z planami rozwoju jednostki. Elementem polityki kadrowej są także dodatki motywacyjne przyznawane z osobnego funduszu i rekomendacji dyrektora Zakładu, kryteria przyjęte w tym wypadku są jednak niejasne i w dużej mierze uznaniowe, decyduje bowiem nie tylko liczba punktów uzyskana w arkuszu samooceny, ale także subiektywna opinia dyrektora o działalności pracownika. Teoretycznie elementem motywacyjnym są także nagrody Rektora, przyznawane bardzo rzadko i na podstawie kryteriów, których pracownicy na spotkaniu z ZO nie potrafili przedstawić. W polityce kadrowej Wydziału Humanistycznego ważną rolę odgrywają również hospitacje (wszyscy pracownicy są nimi objęci) i studencka ankieta ewaluacyjna – ich wyniki są brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o przedłużeniu lub zakończeniu współpracy z nauczycielem akademickim. Jednostka wspiera rozwój naukowo-dydaktyczny swojej kadry. Pracownicy naukowo-dydaktyczni są zachęceni do publikowania w uczelnianych „Zeszytach Naukowych”; jedna z osób, dla której PWSW

jest podstawowym miejscem pracy, uzyskała w trakcie pisania dysertacji doktorskiej urlop naukowy, a po obronie doktoratu została zatrudniona w Instytucie Humanistycznym. Pracownicy mają możliwość uczestniczenia w szkoleniach podnoszących ich kompetencje: uczelnia zorganizowała w ostatnim okresie kurs e-learningu oraz kurs pisania wniosków projektowych – w obu kilku pracowników filologii polskiej wzięło udział.

Skala wymiany kadry dydaktycznej Instytutu Humanistycznego z uczelniami w kraju i za granicą jest minimalna. W ostatnich trzech latach żaden pracownik polonistyki w takiej wymianie nie uczestniczył, nie było też gości z zagranicy. Rozwijają się jednak inne formy współpracy międzynarodowej, przede wszystkim z sąsiednią Ukrainą. Pracownicy IH biorą udział (także jako współorganizatorzy) w cyklicznych Międzynarodowych Spotkaniach Naukowców „Dialog Dwóch Kultur” w Krzemieńcu, w 2014 roku współorganizowali – wspólnie z UMCS w Lublinie, Instytutem Filologii Polskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Katedrą Filologii Polskiej Narodowego Uniwersytetu Lwowskiego im. Iwana Franki - międzynarodową konferencję naukową „*Rozmyślanie przemyskie – świadectwo średniowiecznej kultury literackiej i religijnej z perspektywy wieków*”, w 2015 - konferencję „Edukacja humanistyczna w szkolnictwie polskim na Ukrainie. Tradycje i współczesność” oraz „Świąteczne warsztaty edukacyjne Erasmus+” (partnerami dwóch ostatnich imprez naukowo-dydaktycznych byli Towarzystwo Kulturalne Polskie im. Adama Mickiewicza w Czerniowcach oraz Związek Polaków na Ukrainie).

2.4. Część pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzi badania naukowe w ramach przemyskiej szkoły, publikując w Wydawnictwie PWSZ – jedna z serii zeszytów Prac Naukowych Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej to „Nauki Humanistyczne” i tam przemyscy poloniści umieszczają swoje teksty naukowe związane przede wszystkim z dyscyplinami literaturoznawstwo i językoznawstwo. Ich prace są także publikowane w dwóch przemyskich pismach: naukowym „Roczniku Przemyskim”, wydawanym wspólnie przez PWSZ oraz Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Przemyślu (dyrektor IH jest jego prezesem) oraz popularnonaukowym „Przeglądzie Kulturalnym” współredagowanym przez polonistów (dyrektor IH jest tu z kolei redaktorem naczelnym) i Przemyską Bibliotekę Publiczną – w „Przeglądzie...” swoje recenzje zamieszczają także studenci filologii polskiej. W ostatnich czterech latach pracownicy Instytutu Humanistycznego współorganizowali (wspólnie z UJ, UMCS i Uniwersytetem Rzeszowskim) cztery duże konferencje – dwie ogólnopolskie i dwie międzynarodowe. Kierunki i problematyka badań naukowych, których rezultatem są publikacje pracowników, jest w pełni zgodna z obszarem, dziedziną i dyscyplinami, do których został przyporządkowany kierunek, a także z określonymi dla niego efektami kształcenia. Studenci są włączani – choć na niewielką skalę – w prowadzone przez kadrę badania, pisząc pod okiem prowadzących recenzje publikowane w przemyskich pismach naukowo-kulturalnych, uczestnicząc w prowadzonych przez jednego z profesorów badaniach dedykacji książkowych w księgozbiorze liczącym 20 tysięcy tomów.

2.5. Rezultaty badań prowadzonych przez pracowników naukowo-dydaktycznych ocenianego kierunku w ich macierzystych uczelniach oraz w jednostce są wykorzystywane w procesie dydaktycznym poprzez włączanie wyników tych badań do treści kształcenia przedmiotów kursowych, co poświadczają sylabusy, przede wszystkim zaś są prezentowane na wykładach i zajęciach opcyjnych, a także w tekstach wygłaszanych na konferencjach naukowych współorganizowanych przez IFP. Bliskie kontakty z naukowymi i kulturalnymi środowiskami Ukrainy wpływają na ukraińską problematykę części tych badań. Do prac badawczych prowadzonych w jednostce na elementarnym poziomie włączani są studenci filologii polskiej.

Jednostka nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych.

3. Uzasadnienie oceny

Wymagania dotyczące minimum kadrowego dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu kształcenia są spełnione. Liczba i struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich tworzących minimum kadrowe są właściwe. Dorobek naukowy, kompetencje badawcze i dydaktyczne kadry ocenianego kierunku umożliwiają osiągnięcie w procesie kształcenia wszystkich założonych efektów kształcenia. Na filologii polskiej nie prowadzi się kształcenia na odległość, w procesie dydaktycznym stosuje się jednak elementy e-learningu. Prowadzona przez jednostkę polityka kadrowa jest na ogół spójna i skuteczna, prowadzi do zapewnienia na ocenianym kierunku kadry o wysokich kompetencjach naukowych i dydaktycznych, dobrze służy też rozwojowi kierunku, choć system motywacyjny

należałoby oprzeć na jaśniejszych kryteriach. Współpraca międzynarodowa opiera się głównie na naukowych kontaktach IFP z uczelniami i instytucjami kulturalnymi Ukrainy. Kadra ocenianego kierunku realizuje w jednostce badania naukowe zgodne z obszarem, dziedziną, dyscypliną i efektami kształcenia określonymi dla filologii polskiej. Zważywszy na nieobligatoryjny przed wprowadzeniem w roku 2104 nowelizacji Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym charakter badań naukowych prowadzonych przy kształceniu na poziomie studiów licencjackich i trudną sytuację przemyskiej filologii polskiej (skutki niżu demograficznego, sąsiedztwo dużych uczelni) działalność naukowo-badawcza kadry ocenianego kierunku zasługuje na uznanie.

4. Zalecenia

- zmniejszenie występującej w składzie minimum kadrowego dysproporcji pomiędzy reprezentantami literaturoznawstwa i językoznawstwa
- zwrócenie większej uwagi na przydział zajęć zgodnych z kwalifikacjami nauczyciela akademickiego
- opracowanie i udostępnienie pracownikom precyzyjnych i jasnych zasad systemu motywacyjnego
- podjęcie przez kadrę kierunku wymiany naukowo-dydaktycznej z ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1. Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2. W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem

1. Ocena

W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1. Jednostka prowadzi dość intensywną współpracę z lokalnymi pracodawcami i instytucjami życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego, przede wszystkim placówkami oświatowymi, lokalnymi mediami (prasą, radiem, telewizją) i wydawnictwami. Profil i dziedziny tych instytucji zewnętrznych zgodny jest realizowanymi na ocenianym kierunku treściami i efektami kształcenia zarówno w wypadku profilu ogólnoakademickiego jak wdrażanego obecnie profilu praktycznego. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi obejmuje przede wszystkim praktyki studenckie związane z realizowanymi na kierunku specjalnościami nauczycielską i dziennikarską, dokonuje się jednak także w zakresie konsultowania i projektowania koncepcji, efektów i treści kształcenia. Instytut Humanistyczny zawarł w tym celu okazane ZO umowy o współpracy z 4 partnerami zewnętrznymi: firmą „Order Of Code” (technologie informatyczne), Wydawnictwem „Ziemia Przemyska” (wydawcą tygodnika regionalnego „Życie Podkarpackie”), Agencją Reklamową „Życie Przemyskie”, Przemyską Biblioteką Publiczną. Umowy te obejmują regularne spotkania w sprawie planowania procesu kształcenia, opiniowania treści i efektów kształcenia, organizacji praktyk i staży, prowadzenia wspólnych prac badawczo – rozwojowych. Z kilkoma innymi interesariuszami zewnętrznymi (są to m.in. TVP Rzeszów, Radio Rzeszów, Fundacja Kresowe Centrum Nauki i Rozwoju „Perła Galicji”, Fundacja Pro Carpathia, Przemyskie Centrum kultury i Nauki „Zamek”, Portal Przemyski) odbywają się okazjonalne konsultacje prowadzone przez zespół nauczycieli akademickich filologii polskiej pod kierunkiem Instytutowej Komisji do Spraw Jakości Kształcenia. Rezultatem współpracy Wydziału Humanistycznego z przedstawicielami otoczenia zewnętrznego, w tym pracodawcami, jest m.in. wprowadzenie nowych przedmiotów do programu kształcenia na filologii polskiej i angażowanie do ich prowadzenia interesariuszy zewnętrznych (dyrektor firmy Order of Code prowadził zajęcia *Komputerowe przetwarzanie języka naturalnego* i *Język – technologia – innowacje – biznes*), udział podmiotów zewnętrznych w projektowaniu treści kształcenia specjalistycznych przedmiotów związanych ze specjalnościami, prowadzenie przez przedstawicieli instytucji zewnętrznych (firma

Order of Code Sp. z o.o., Beata Bartman, pracownicy rzeszowskiego radia i telewizji, dziennikarze i redaktorzy lokalnej gazety „Życie Podkarpackie”, pracownicy reklamy i PR z Agencji Reklamowej „Życie Przemyśkie”) zajęć kursowych związanych z zakresem ich działalności. We współpracy z interesariuszami zewnętrznymi dokonano też zmiany (od roku akademickiego 2015/2016) profilu studiów polonistycznych z ogólnoakademickiego na praktyczny. Po zakończeniu odbywanych w firmach i instytucjach zewnętrznych praktyk studenckich ich opiekunowie z ramienia tych jednostek dokonują w dziennikach praktyk oceny ich przebiegu oraz stopnia osiągnięcia w ich trakcie efektów kształcenia. Kadra i studenci filologii polskiej angażują się także w liczne imprezy oświatowe, kulturalne, naukowe i popularnonaukowe odbywające się w Przemyśle i okolicy, takie jak Podkarpackie Targi Edukacyjne, Olimpiada Literatury i Języka Polskiego, konkursy ortograficzne i dyktanda, prowadzą wykłady dla nauczycieli województwa podkarpackiego oraz dla Rzeszowskiego Oddziału Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego.

3. Uzasadnienie oceny

Współpraca jednostki z otoczeniem gospodarczym, częściowo sformalizowana, jest wielokierunkowa, interesariusze zewnętrzni mają realny wpływ na koncepcję, program i efekty kształcenia realizowane na ocenianym kierunku, a także na organizację praktyk studenckich. Przemyścy poloniści działają na rzecz środowiska zewnętrznego, biorąc udział, a często organizując lub współorganizując, lokalne imprezy oświatowe i kulturalne.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena

W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1. Siedzibą Instytutu Humanistycznego jest budynek przy ul. Książąt Lubomirskich. Warunki lokalowe są tu dobre; w budynku znajduje się aula na 200 osób oraz 6 przestronnych sal dydaktycznych; trzy z nich wyposażone są w rzutnik multimedialny i ekran, a jedna dodatkowo w tablicę multimedialną. Jedną z tych sal to sala intermedialna, pełniącą równocześnie funkcję pracowni komputerowej na 20 stanowisk. Studenci IH korzystają także z sali dydaktycznej w budynku Biblioteki Uczelnianej. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku mają do dyspozycji przenośny sprzęt technodydaktyczny (rzutniki multimedialne, laptopy, dyktafony, cyfrowy aparat fotograficzny) często używany na zajęciach, zwłaszcza specjalnościowych. W budynku Instytutu Humanistycznego są standardowe ułatwienia dla niepełnosprawnych (windy, podjazdy, toalety). Studenci w czasie spotkania z ZO wyrazili zadowolenie z warunków studiowania w tej Uczelni, mają też zapewniony swobodny dostęp do Internetu.

4.2. Studenci Instytutu Humanistycznego mają do dyspozycji księgozbiór Biblioteki Uczelnianej, zlokalizowanej w budynku oddanym do użytku w 2007 roku. Księgozbiór BU liczy około 60 tysięcy woluminów, z czego około 25 tysięcy tytułów to książki przeznaczone dla studentów Instytutu

Humanistycznego. Z 99 czasopism stale prenumerowanych przez Bibliotekę Uczelnianą 20 reprezentuje szeroko pojętą humanistykę. Zbiory Biblioteki Uczelnianej są budowane od podstaw od 2000 roku i stale uzupełniane zgodnie z potrzebami studentów i kadry. W poszczególnych Instytutach sporządza się listę książek uznanych przez prowadzących za niezbędne w dydaktyce, a decyzję o zakupie konkretnych tytułów podejmuje dyrektor Instytutu, zakupy te są bowiem finansowane z funduszy instytutowych, sama biblioteka takim funduszem nie dysponuje, realizuje jedynie zamówienia. Studenci przemyskiej polonistyki mogą także korzystać ze zbiorów innych miejskich bibliotek, takich jak bardzo dobrze zaopatrzona Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka czy Przemyska Biblioteka Publiczna i jej filie. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO stwierdzili, że zasoby biblioteczne nie są w pełni wystarczające, brak bowiem w nich niektórych zalecanych w sylabusach lektur lub liczba dostępnych egzemplarzy jest zbyt mała.

Biblioteka Uczelniana jest w pełni skomputeryzowana w systemie MAK, w dwóch czytelniach jest w sumie przeszło 70 miejsc; w jednej z nich 12 stanowisk ma dostęp do szerokopasmowego Internetu i najważniejszych internetowych baz Wirtualnej Biblioteki Nauki (Elsevier, EBSCO, Springer, Wiley-Blackwell, Scopus, Nature, Science oraz Web of Knowledge). W budynku BU są elementarne ułatwienia dla niepełnosprawnych (podjazdy, winda).

4.3. Jednostka korzysta z platformy edukacyjnej (Moodle). Na stronie platformy znajduje się kilka kursów oraz informację na temat zasad korzystania z long distance learning.

Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA stwierdzili, że z ich punktu widzenia funkcje platformy (np. zaliczenie kursu, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej) są adekwatne do materiału, który należy opanować w celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Dodatkowo na Uczelni funkcjonuje Centrum Nowoczesnych Technologii Edukacyjnych, które zapewnia działania związane z wdrożeniem i realizacją procesu dydaktycznego wspomagane przez media elektroniczne.

3. Uzasadnienie oceny

Infrastruktura dydaktyczna kierunku filologia polska o profilu ogólnoakademickim umożliwia realizację programu i jego efektów kształcenia oraz prowadzenie badań naukowych. Zasoby biblioteczne i informatyczne oddane do dyspozycji kadry i studentów filologii polskiej PWSW zaspokajają ich potrzeby naukowe i dydaktyczne.

4. Zalecenia

Zaleca się przeanalizowanie i dostosowanie zasobów bibliotecznych do literatury w kartach przedmiotowych lub zakup książek z literatury obowiązkowej/zalecanej.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiąganiu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena

Znacząco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1. Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA stwierdzili, że Jednostka przykłada dużą wagę do kompleksowego rozwoju studenta, zapewniając odpowiednie wsparcie w zakresie opieki dydaktycznej. Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość korzystania z szeregu narzędzi wsparcia dydaktycznego (pracy naukowo-badawczej) oraz rozbudowanego systemu świadczeń stypendialnych. Dostępność nauczycieli akademickich realizowana jest poprzez obecność na zajęciach i konsultacjach (2 godziny tygodniowo), których termin dostosowany jest do trybu studiów, oraz innych form kontaktu, np. za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Przedstawiciele tej grupy społeczności akademickiej wskazali, że mogą liczyć na bezpośrednie wsparcie opiekuna roku oraz mają możliwość wzięcia udziału w badaniach zarówno w kołach naukowych, jak i w formie indywidualnej opieki naukowej (z czego korzystają) oraz biorą udział w konferencjach naukowych. Studenci wyrazili pozytywne opinie nt. seminarium oraz wsparcie opiekuna pracy w trakcie pisania pracy dyplomowej. Pozytywne opinie wyrażono również w odniesieniu do organizacji egzaminu dyplomowego. Studenci mający potrzebę zgłoszenia sytuacji problemowej lub skargi mają do dyspozycji Kierownika Filologii Polskiej. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA uznali, że nie mieli do tej pory istotnych sytuacji problemowych wymagających takich interwencji, ale gdyby się pojawiły, z pewnością wiedzieliby, gdzie się zwrócić.

Regulamin pomocy materialnej PWSW jest przejrzysty i zgodny z ustawą *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Studenci mają zapewniony dostęp do wszystkich form pomocy przewidzianych w art. 173 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* na sprawiedliwych i przejrzystych zasadach, a wszystkie decyzje są im doręczane wraz z pouczeniem o możliwości odwołania. Studenci stanowią większość składu komisji stypendialnej zgodnie z art. 177 ww. ustawy. Samorząd aktywnie współpracuje z władzami Uczelni w zakresie ustalania decyzji komisji ws. pomocy materialnej. Regulamin przyznawania pomocy materialnej dla studentów PWSW w Przemyślu został ustalony w porozumieniu z samorządem.

Uczelnia oferuje możliwość zamieszkania w domach studenckich.

Jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.

5.2. Instytut Humanistyczny w ramach ocenianego kierunku, biorąc pod uwagę umowy podpisane przez Uczelnię w ramach programu Erasmus+, umożliwia studentom realizację wybranych modułów kształcenia w innych ośrodkach. Obecnie Uczelnia współpracuje z 13 ośrodkami akademickimi w 9 krajach. Instytut zapewnia odpowiednie możliwości wyjazdów zagranicznych. Studenci wyjeżdżający za granicę w ramach programu Erasmus+ mają zaliczenia w PWSW odpowiedniej dla semestru liczby punktów ECTS zrealizowanych w uczelniach partnerskich. Zasady rekrutacji do programów wymian są przejrzyste i udostępniane zainteresowanym studentom przez sekretariat Instytutu. Wsparcie w procesie organizacji wymiany zapewnia Kierownik Projektów Strukturalnych i Współpracy Międzynarodowej PWSW. Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA nie mieli zdania ws. uznawania osiągnięć uzyskanych za granicą wyrażonych w punktach ECTS, ponieważ nie korzystali z możliwości wyjazdu, ale wyrażali zainteresowanie tego typu wyjazdami. Studenci byli zaznajomieni z informacjami na temat systemu ECTS. Jednostka przygotowana jest do przyjmowania studentów zagranicznych.

Programy wymian wskazują, że oferty wyjazdów oraz kursów językowych są adekwatne do kierunku. Zakres i skuteczność działań podejmowanych do upowszechnienia wśród studentów wizytowanego kierunku informacji na temat oferty w zakresie wymian jest ograniczona, na co wskazuje, brak informacji wśród studentów w zakresie ww. tematu. Ze względu na zobowiązania zawodowe, specyfikę kierunku, prywatne życie oraz brak informacji wśród studentów na temat szeroko pojętych wymian, odsetek osób wyjeżdżających jest bardzo niski, tj. 2 studentów (od roku 2014). Instytut Humanistyczny nie prowadzi wśród studentów wymian krajowych (brak podpisanych umów), przy jednoczesnym zainteresowaniu studentów taką formą wymiany.

5.3. Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA stwierdzili, że nie mają informacji na temat Akademickiego Biura Karier oraz nie znają oferty tej jednostki. Jednostka (ABK) posiada stronę internetową, gdzie publikowane są informacje na temat ofert pracy, szkoleń, kursów i konkursów. Akademickie Biuro Karier nie prowadzi własnych porad, nie oferuje studentom profesjonalnego doradztwa zawodowego oraz nie potrafiło przedstawić w toku wizytacji jakieg

inicjatywy, które są organizowane/podejmowane m.in. z myślą o studentach kierunku filologia (studenci byłoby zainteresowani tego typu działaniami).

Studenci mają możliwość udziału w badaniach naukowych prowadzonych wspólnie z kadrą. Działania podejmowane przez Jednostkę, mające na celu stworzenie kontaktów (wymiany informacji) z otoczeniem społecznym są przez studentów wizytowanego kierunku zauważalne.

Samorząd studencki otrzymuje wsparcie ze strony władz Uczelni (zapewniona siedziba i dofinansowanie projektów). Studenci pozytywnie wypowiadają się na temat otwartości władz na prowadzenie dialogu. Wśród wydarzeń organizowanych przez samorząd studencki można wskazać również te z obszaru współpracy z otoczeniem gospodarczym i społecznym jak np. spotkania z pracodawcami czy targi pracy. Wsparcie ma tu także bardziej praktyczny charakter poprzez program staży rekomendowanych, kontaktowanie pracodawców ze studentami w sytuacji, kiedy potrzebują nowego pracownika itp.

5.4. W Uczelni osobą odpowiedzialną za wsparcie studentów z niepełnosprawnościami jest – Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych. Instytut Humanistyczny dostosował do potrzeb takich osób swoje zasoby materialne, w tym infrastrukturę. Dzięki podjazdom zewnętrznym, odpowiednim drzwiom wejściowym oraz pochylniom zapewniony jest dostęp na kondygnacje, budynki posiadają specjalnie zaprojektowane zaplecze sanitarne. W bibliotece utworzono stanowiska dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci ze specjalnymi potrzebami mogą liczyć na pomoc pracowników uczelni, gdy mają trudności wynikające z określonego rodzaju dysfunkcji.

W kontekście metod kształcenia uwzględniono rodzaj niepełnosprawności w sposobie weryfikacji efektów kształcenia, dostosowanie form zaliczenia i egzaminu do stopnia i rodzaju niepełnosprawności. W Regulaminie pomocy materialnej PWSW uwzględniono osoby niepełnosprawne – mogą one z tytułu niepełnosprawności ubiegać się o stypendium specjalne.

W domach studenckich część pokoi uwzględnia potrzeby osób z dysfunkcją narządów ruchu, w tym osób poruszających się na wózkach. W dniu wizytacji, na ocenianym kierunku nie studiuje osoby niepełnosprawne.

5.5. Na podstawie opinii wyrażonej przez studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym ustalono, że harmonogram zajęć publikowany jest z odpowiednim wyprzedzeniem. Dostępność sekretariatu Instytutu tj. dni i godziny otwarcia są dostosowane do potrzeb studentów. Jakość obsługi administracyjnej zapewnianej przez pracowników Instytutu cieszy się bardzo dobrą opinią wśród studentów. W czasie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA stwierdzili oni, że są bardzo zadowoleni z poziomu obsługi (m.in. w zakresie obsługi o dostępie do informacji w zakresie opieki materialnej). Pracownicy zostali ocenieni jako bardzo kompetentni i życzliwi. Istnieje również możliwość kontaktu telefonicznego z administracją. Na wizytowanym kierunku zapewniony jest elementarny dostęp do informacji o programie kształcenia, procedurach toku studiów, zasad oraz procedurach związanych z pomocą materialną. Informacje są publikowane na tablicach ogłoszeń na terenie instytutu, na stronie internetowej i są stale aktualizowane. Jednakże brak pełnego dostępu do sylabusów, stąd studenci nie mieli zdania odnośnie oceny tego dokumentu (tak pod względem formy, jak i jego zawartości).

3. Uzasadnienie oceny

Pomoc dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi zawodowemu i społecznemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym, ale nie wystarczająco upowszechniła informację na ten temat. Jednostka nie prowadzi wymiany krajowej oraz nie ma podpisanych umów w tym zakresie. Jednostka stara się wspierać studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Jednostka zapewnia w pełni studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiając im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych. Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, znacząco zapewniony jest też dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

4. Zalecenia

- Zaleca się podjęcie skutecznych działań w celu zapewnienia studentom pełnego zakresu informacji o ofercie programów mobilności międzynarodowej i ich korzyściach oraz stworzenie możliwości do mobilności krajowej.
- Zaleca się poprawę komunikacji między Akademickim Biurem Karier a studentami, np. poprzez zorganizowanie spotkania informacyjnego lub wysyłanie mailem informacji o Biurze Karier itp.
- Zaleca się pełne udostępnienie sylabusów/kart przedmiotów w celu upowszechnienia pomocnej roli sylabusów w procesie kształcenia studentów.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, *

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, *

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, 6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, *

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej, *

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena

W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.1. Uczelniany w tym wydziałowy system zapewnienia jakości kształcenia przewiduje okresowe przeglądy programów kształcenia i ich doskonalenie, aktualizację sylabusów, monitoring systemu weryfikacji osiągania efektów kształcenia oraz badanie losów absolwentów. Udział interesariuszy wewnętrznych czyli nauczycieli akademickich, studentów, pracowników administracji w projektowaniu efektów kształcenia jest zapewniony poprzez ich udział w pracach lub uczestnictwo w składzie organów Uczelnianych w tym w Wydziałowych oraz innych ciałach realizujących zadania w obszarze zapewnienia jakości kształcenia. Uczelnia zapewnia ciągłą współpracę w zakresie kształtowania koncepcji i doskonalenia oferty dydaktycznej z grupą interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych na co wskazuje zgromadzona dokumentacja. W wyniku rozmów przeprowadzonych przez Zespół Oceniający z przedstawicielami otoczenia społeczno – gospodarczego stwierdzono, iż przeprowadzono konsultacje z podmiotami – interesariuszami zewnętrznymi, którzy mieli wpływ w pewnym zakresie na kształt planu studiów ocenianego kierunku studiów (są opinie na temat programów). Do tych podmiotów należą Order of Code Sp. Z o. o., Telewizja Polska SA Oddział w

Rzeszowie, przedstawiciele lokalnej gazety „Życie Podkarpackie” oraz przedstawiciele Agencji Reklamowej „Życie Przemyśkie”. Podjęte działania w obszarze projektowania efektów kształcenia i ich zmian gwarantują weryfikację w programach efektów kształcenia. skutkiem powyższych działań jest aktualizacja oferty kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Odzwierciedleniem sugerowanych zmian w programach studiów zgłaszanych przez nauczycieli akademickich jest dokumentacja zgromadzona w Instytucie oraz w rocznym Raporcie Samooceny. Ponadto ewentualne zmiany w omawianym obszarze są wynikiem bezpośrednich rozmów prowadzonych przez Dyrektora Instytutu z kadrami.

6.1.2. Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania leży w gestii Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Monitorowanie stopnia osiągniętych zakładanych efektów kształcenia odbywa się również na podstawie prac zaliczeniowych, przeprowadzonych egzaminów, hospitacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne oraz prac dyplomowych. Według przyjętych regulacji opracowano dokumenty takie jak: *Uchwała Nr 71/2015 Senatu PWSW w Przemyślu z dnia 7 grudnia 2015 roku w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Rektora w zakresie oceny doskonalenia efektów kształcenia za rok akademicki 2014/2015 na kierunkach kształcenia w PWSW*. Raport ten zawiera ocenę wszystkich kierunków prowadzonych w ramach Uczelni. Za przeprowadzenie weryfikacji odpowiedzialny jest nauczyciel akademicki. Rektor zaś formułuje wnioski końcowe wynikające z weryfikacji w raporcie. Na powyższy raport składają się raporty Instytutowe. Z kolei raporty instytutowe uwzględniają opinie zespołów nauczycieli akademickich wchodzących w skład minimum kadrowego określonego kierunku studiów, analizę pkt. ECTS pod kątem prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu potrzebnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia jest prowadzona przez nauczycieli akademickich w sposób ciągły w toku zajęć z wykorzystaniem określonych w kartach oceny form i metod oceny.

6.1.3. Bezpośredni nadzór nad procesem kształcenia sprawuje Dyrektor Instytutu. Proces dyplomowania obejmuje pisanie pracy licencjackiej, seminaRIA dyplomowe oraz egzamin dyplomowy na podstawie Uchwały nr 43/2015 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu z dnia 29 września 2015 roku w sprawie procedury dyplomowania na kierunkach kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu. Oryginalność prac dyplomowych jest sprawdzana przez opiekuna przy użyciu programu antyplagiatowego. Podstawą przeprowadzenia jest procedura antyplagiatowa opracowana w Uchwale Nr 70/2015 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu weryfikacji pisemnych prac dyplomowych na kierunkach kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu z wykorzystaniem informatycznych systemów antyplagiatowych – Podkarpacka Platforma Antyplagiatowa.

Ocena stopnia realizacji efektów kształcenia związanych z obowiązkowymi praktykami zawodowymi (w tym ich programów) przeprowadzana jest na podstawie zasad organizacji i zaliczenia praktyk studenckich dla kierunku *filologia polska*, które zawarto w procedurze przebiegu i realizacji praktyk. Powyższej oceny dokonuje opiekun praktyk w oparciu o kompletną dokumentację przedstawioną przez studenta.

6.1.4. Jednostka nie jest uprawniona do potwierdzania efektów uczenia na kierunku „filologia polska” w oparciu o uprawnienia wynikające z art. 170e *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów zostały opracowane w Regulaminie potwierdzania efektów uczenia się (Uchwała Nr 19/2015 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu z dnia 5 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Potwierdzania Efektów Uczenia się). Opracowano również wzór protokołu w procedurze weryfikacji potwierdzania efektów uczenia się zdobytych w edukacji i pozaformalnej oraz wzór decyzji potwierdzającej te efekty w PWSW (Zarządzenie Rektora PWSW nr 9 z dnia 19 marca 2015 r.). Powyższe działania zostały objęte funkcjonowaniem WSZJK.

6.1.5. Monitorowanie karier zawodowych absolwentów prowadzi Uczelnia na poziomie centralnym za pośrednictwem Akademickiego Biur Karier przy użyciu ankiety. Z przeprowadzonej ankietyzacji sporządzany jest raport pt. *Losy zawodowe absolwentów PWSW w Przemyślu*. Celem tego badania jest zapoznanie się z kształtowaniem karier zawodowych absolwentów, ma też pełnić funkcję pomocną przy określaniu efektów kształcenia oraz przyczynić się do dalszego rozwoju oferty edukacyjnej. Zawarte są w tym raporcie wnioski wynikające z przeprowadzonego badania, jednak nie stwierdzono żadnych rekomendacji lub zaleceń w tym opracowaniu. Z rozmów przeprowadzonych z przedstawicielami kierunku wynika, iż konsekwencją przeprowadzenia powyższej ankietyzacji było zmierzanie do wygaszania specjalności nauczycielskiej na ocenianym kierunku studiów.

6.1.6. Pracownicy naukowo-dydaktyczni podlegają ocenom w zakresie działalności naukowo-badawczej w oparciu o przepisy ustawowe oraz wewnętrzne regulacje uczelniane - Regulamin przeprowadzenia okresowej oceny nauczycieli akademickich w PWSW w Przemyślu. Powyższą ocenę przeprowadza Komisja Oceniająca ds. Okresowej Oceny Nauczycieli Akademickich. Uzupełniającą uwzględniane są wyniki hospitacji zajęć (Protokół z hospitacji stanowi załącznik Nr 1 do Zarządzenia Rektora Nr /2013 z dnia 3 marca 2013 r.), przeprowadzone na wszystkich przedmiotach prowadzonych w ramach ocenianego kierunku studiów oraz opinie studentów o zajęciach prowadzonych przez danego nauczyciela akademickiego. Wnioski z hospitacji oraz analizy ankiet studentów dotyczących zajęć prowadzonych przez pracowników są brane pod uwagę podczas przydziału zajęć dydaktycznych. Jak wynika z dokumentacji przedstawionej Zespołowi Oceniającemu analiza wyników z powyżej przeprowadzonej ankietyzacji odbyła się 6 lipca 2015 r. Na ocenę całościową pracy nauczyciela akademickiego składają się częściowe oceny tzw. ważne: ocena Dyrektora Instytutu, wynik ankiet studentów, ocena częściowa Komisji Oceniającej ds. Okresowej Oceny Nauczycieli Akademickich. Jak wynika z przeprowadzonych rozmów funkcjonuje system nagradzania nauczycieli akademickich.

6.1.7. Jest również prowadzona ankietyzacja przy użyciu studenckich ankiet, które dotyczą oceny merytorycznej poziomu prowadzonych zajęć oraz pracy administracji w tym biblioteki i sekretariatu. Ankietyzacja dotyczy wszystkich nauczycieli akademickich i jest przeprowadzana co semestr. Kwestionariusz uwzględnia poziom merytoryczny zajęć, stopień przygotowania prowadzącego do ich prowadzenia, przystępność przekazu, sumienność, przejrzystość kryteriów zaliczania, obiektywizm oceniania oraz dostępność prowadzącego podczas konsultacji lub dyżurów. Ankieta prowadzona jest w warunkach zapewniających anonimowość i poprzez platformę elektroniczną. Powyższe wyniki stanowią między innymi podstawę przygotowywanego rocznie raportu z oceny funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Instytucie. Raport ten zawiera również informacje o pracach zaplanowanych i zrealizowanych, ocenę stopnia realizacji zaleceń sformułowanych przy poprzednim przeglądzie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, a także formułuje dalsze działania naprawcze w tym obszarze. Przykładem podjętych działań zmierzających do doskonalenia w tym zakresie jest zwiększenie aktywności naukowej nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów.

6.1.8. Ocena zasobów materialnych, w tym infrastruktura dydaktyczna i naukowa Instytutu leży w gestii Dyrektora Instytutu. Podstawą tej oceny są informacje uzyskane od nauczycieli, studentów i administracji. Stanowi to podstawę do sporządzenia tzw. planu zakupów. Jak wynika z dokumentacji (Raport samooceny za rok akademicki 2014/2015) przedstawionej Zespołowi Oceniającemu, wskazuje na konieczność monitorowania zasobów bibliotecznych pod kątem dostępności książek i czasopism niezbędnych dla potrzeb kształcenia. W wyniku przeprowadzonej oceny infrastruktury Instytutowi Filologicznemu udostępniono sale wyposażoną w komputery.

6.1.9. Dokumentacja związana z procesem kształcenia, w tym z funkcjonowaniem instytutowego systemu zapewnienia jakości kształcenia znajduje się na Uczelnianej stronie WWW. Zgromadzone materiały potwierdzające weryfikację efektów kształcenia (kolokwia, egzaminy, prace pisemne) są archiwizowane. Kolejnym dokumentem obrazującym prace w obszarze wewnętrznego systemu

zapewnienia jakości kształcenia jest sprawozdanie z własnej oceny danej jednostki dydaktycznej. Na podstawie tych sprawozdań Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przygotowuje Raport dla każdego kierunku. Sprawozdania te pokazują mocne i słabe strony kierunku, rekomendacje i kalendarium działań służące do eliminacji zjawisk niepożądanych.

6.1.10. Uczelnia zapewnia dostęp do informacji dotyczących programu studiów i procesu kształcenia. Na stronie WWW Uczelni umieszczane są plany studiów oraz informacje dotyczące zasad dyplomowania. Dodatkowo informacje te znajdują się w formie papierowej na tablicach informacyjnych/gablotach rozmieszczonych na terenie Uczelni. Dokumenty takie udostępnia również sekretariat Instytutu. Szczegółowe informacje o efektach kształcenia są zawarte w kartach przedmiotów, do których studenci mają bezpośredni dostęp w systemie informatycznym obsługującym dydaktykę. Z treścią sylabusów dany nauczyciel akademicki zapoznaje studentów przede wszystkim podczas pierwszych zajęć. Inne dokumenty, m.in. protokoły z zaliczeń i egzaminów, znajdują się w Sekretariacie Instytutu. Jak wynika z dokumentacji przedłożonej Zespołowi Oceniającemu prawidłowość działań jest przedmiotem analizy WSZJK.

6.2.

Przyjęte przez PWSW w Przemysłu regulacje prawne oraz realizowane przez Instytut Humanistyczny przedsięwzięcia na kierunku „filologia polska” sprzyjają systematycznej ocenie skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości, a wnioski z tych ocen (np. ankietyzacja wśród interesariuszy) służą doskonaleniu WSZJK. Przyjęte, na ogół w 2015 roku, rozwiązania wymagają stałej troski w zakresie poprawności i adekwatności stosowanych narzędzi w celu usprawniania jakości kształcenia.

3. Uzasadnienie oceny

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia funkcjonujący w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemysłu należy ocenić pozytywnie. Badania jakościowe są usystematyzowane i obejmują wszystkie obszary działalności jednostki. Wprowadzony w ramach wizytowanego kierunku system zapewniania kształcenia odwołuje się do procedur i przedsięwzięć (ankieta studencka, ocena nauczycieli akademickich, weryfikowanie efektów kształcenia przez nauczycieli akademickich, hospitacje zajęć), wykorzystywanych w celu podnoszenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku. Rola interesariuszy wewnętrznych (osoby zaliczone do minimum kadrowego, nauczyciele prowadzący zajęcia, studenci kierunku) oraz interesariuszy zewnętrznych (przedstawiciele pracodawców, otoczenia społecznego) jest dostrzegalna; świadczy, iż są oni włączani do tych procesów w różnym stopniu i zakresie.

Jednostka wypracowała skuteczny system i regularnie stosowane procedury samooceny i samodoskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, mające widoczny wpływ na podnoszenie jakości kształcenia.

4. Zalecenia

- zaleca się doskonalenie stosowanych w ramach systemu narzędzi w celu usprawnienia jakości kształcenia,
- dbałość o upowszechnienie treści sylabusów poszczególnych przedmiotów (zwłaszcza w formie e-sylabusów).

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

W analizie SWOT stanowiącej część *Raportu samooceny* na ogół trafnie wskazano mocne strony kierunku, takie jak wykwalifikowana kadra naukowo-dydaktyczna, dobrze rozpoznawalna w ogólnopolskim środowisku akademickim (choć należałoby dodać, że w głównej mierze zatrudniona w PWSW w Przemyśle jako dodatkowym miejscu pracy), małe liczebnie grupy dydaktyczne, będące w dużym stopniu pochodną zmniejszającej się liczby kandydatów na studia, reagowanie przez władze Instytutu Humanistycznego i Uczelni na zmieniające się przepisy odnośnie kształcenia w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych oraz ewolucję zainteresowań młodzieży i potrzeby rynku pracy, czego wyrazem jest przejście z profilu ogólnoakademickiego na *profil praktyczny* w zakresie kierunku filologia polska w specjalności *Język – Kultura – Media*. Natomiast zrezygnowano z wcześniej realizowanych specjalności. Wszystkie te i inne informacje zawarte w *Raporcie samooceny* zostały pozytywnie zweryfikowane przez Zespół Oceniający PKA w czasie wizytacji ocenianego kierunku. Autorzy *Raportu samooceny* trafnie też wskazali słabe strony tego kierunku kształcenia. Przekonująca jest ponadto lista szans i zagrożeń dalszego trwania i rozwoju kierunku. Zespół Oceniający sformułował w *Raporcie z wizytacji* kilka zaleceń, które figurują w poszczególnych obszarach kryteriów oceny. Sądzymy, że ich spełnienie pozwoli udoskonalić proces kształcenia na ocenianym kierunku w Instytucie Humanistycznym.